

En konkursförvaltare har underlåtit att meddela ett beslut i en fråga om lönegaranti

JO Cecilia Nordenfelt meddelade den 22 oktober 2007 ett beslut med följande lydelse.

Bakgrund

PFI M AB försattes i konkurs den 27 oktober 2003. Till förvaltare utsågs advokaten AA. BB var en av bolagets aktieägare.

Anmälan

BB framförde i en anmälan, som kom in till JO den 24 oktober 2006, klagomål mot konkursförvaltaren AA. BB anförde bl.a. följande. Han var anställd i bolaget enligt ett aktieägaravtal. Han framförde vid sex tillfällen anspråk på lönegaranti till AA. Han begärde också att bli uppsagd från bolaget. AA vägrade att säga upp honom och fattade inte heller något beslut i lönegarantifrågan. BB hävdade även att det förekom oegentligheter i bolaget och att AA inte hade reagerat på det.

Utredning

Konkursförvaltarens redogörelse enligt 7 kap. 20 § konkurslagen (1987:672) hämtades in och granskades. Kronofogdemyndigheten, tillsynsmyndigheten i konkurser, lämnade muntliga uppgifter med innehållet att det inte finns något beslut angående lönegaranti i myndighetens akt.

Anmälan remitterades därefter till konkursförvaltaren för yttrande. I sitt svar anförde AA bl.a. följande.

Jag förordnades den 5 november 2003 av Luleå tingsrätt till konkursförvaltare i PFI M AB:s, 556508-2673, konkurs. Konkursen handlades på sedvanligt sätt och Luleå tingsrätt avskrev i slutligt beslut den 17 maj 2006 konkursen.

Det är riktigt att BB har framfört att han är anställd i bolaget och att han skall sägas upp från sin anställning i detta. Det är vidare riktigt att han har framställt anspråk på statlig lönegaranti.

Det framgår av aktieägaravtal rörande bolaget, upprättat den 8 november

1995, att BB anställdes i bolaget enligt separat avtal. Detta anställningsavtal har inte återfunnits i de handlingar som jag har erhållit i anledning av konkursen. Inte heller BB har översänt detta anställningsavtal.

Vidare framgår av bolagets årsredovisningar för perioderna 1996/1997, 1999/2000, 2000/2001 och 2001/2002, direkt eller indirekt att bolaget under dessa år saknade anställda. Av årsredovisningen 1995/1996 framgår att bolaget under perioden hade i medeltal 0,5 anställd.

Vid samtal med bolagets ställföreträdare vid konkursutbrottet uppgav de att bolaget saknade anställda vid denna tidpunkt.

Jag har således inte funnit annat stöd för att BB skulle vara anställd i bolaget än dennes egna uppgifter härom. Med anledning härav har jag funnit att det saknas möjlighet att säga upp BB från sin påstådda anställning. Detta eftersom någon anställning inte förelåg enligt min uppfattning. Då någon anställning inte förelåg finns inte heller skäl att meddela beslut i frågan om eventuell statlig lönegaranti i detta fall.

Upplysningsvis kan nämnas att även för det fall en anställning hade kunnat sägas ha förelegat, så torde det ändå vara så att någon ersättning genom den statliga lönegarantin inte hade varit aktuell. Det är inte ens påstått och finns inte heller något som tyder på att BB någonsin har erhållit någon lön från bolaget.

BB kommenterade remissvaret.

Bedömning

Konkursförvaltarens handhavande av lönegarantifrågor i konkurser utgör myndighetsutövning, vilket medför att förvaltarna beträffande denna del av sin verksamhet står under JO:s tillsyn (se bl.a. JO 1996/97 s. 127).

Enligt 1 § lönegarantilagen (1992:497) svarar staten för betalning av en arbetstagares fordran hos en arbetsgivare ifall arbetsgivaren bl.a. skulle försättas i konkurs. I de fall där någon bevakning inte förekommer i konkursen är det konkursförvaltaren som enligt 16 § samma lag skall pröva och meddela beslut i frågan om en fordran skall betalas enligt garantin. Av 3 § lönegarantiförordningen (1992:501) följer att ett sådant beslut skall innehålla bl.a. uppgift om den fordran som arbetstagaren har mot konkursgäldenären och i vilken mån den skall betalas av garantin samt skälen för beslutet och uppgift om hur beslutet överklagas. Om en arbetstagare är missnöjd med förvaltarens beslut kan han enligt 29 § lönegarantilagen väcka talan mot staten inom tre veckor efter det han fick del av beslutet.

Jag uttalar mig inte huruvida BB var berättigad till ersättning enligt lönegarantilagen eller inte. Min granskning tar enbart sikte på konkursförvaltarens formella handläggning av lönegarantifrågan.

Bestämmelserna om lönegaranti har sociala syften och skall skydda arbetstagare från att stå utan lön eller annan ersättning när arbetsgivaren har försatts i konkurs. I detta ligger att handläggningen av anspråk på lönegaranti skall vara skyndsam. Konkursförvaltaren skall därför snarast efter ett anspråk på lönegaranti framställts utreda och pröva det.

BB har till AA framfört att han varit anställd i bolaget och att han hade anspråk på lönegaranti. Det har ålegat AA att skyndsamt ta ställning till anspråket och meddela ett formligt beslut i saken enligt ovan nämnda bestämmelser. Även om konkursförvaltaren bedömer anspråket som ogrundat skall ett beslut i frågan om lönegaranti fattas.

Jag är därför kritisk till att AA inte meddelade något formligt beslut med anledning av det anspråk som BB framställt.

Det som BB i övrigt har anfört avser inte något som står under JO:s tillsyn. Jag uttalar mig därför inte i dessa frågor.

Ärendet avslutas.